СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LIII. Ч. 122. НЮ ЙОРК і ДЖЕРЗІ СИТІ, пятниця, 22-го червня 1945. No. 122. NEW YORK and JERSEY CITY, Friday, June 22, 1945. VOL. LIII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ — ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ — Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 — THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA — FIVE CENTS ELSEWHERE

СВІТОВА КОНФЕРЕНЦІЯ ПЕРЕМОГЛА ВСІ ТРУДНОЩІ

Конференція Обєднаних Держав у Сан Франсиско перемогла останню перешкоду і наближається до успішного покінчення своїх нарад. Кінець приготований на вівторок 26. червня, після того, як президент Труман виголосить промову до делеґатів.

Останньою перешкодою було домагання Советів, щоб загальний збір („асамблєя") будучої ліґи націй не мав права обговорювати всі справи, які вважатиме за відповідні. Таке домагання Советів поборював іменем менших держав заступник Австралії д-р Іват. Остаточно делеґація Советської Росії уступила і згодилася на формулу, що асамблєя матиме право дискутувати над такими справами, які згадані в чартері будучої світової ліґи.

Кілька днів, які ще ділять конференцію від закінчення, будуть присвячені на кінцеву редакцію чартеру і на розтелеґрафування його до урядів тих держав, які заступлені на конференції у Сан Франсиско. Із важніших справ, які напевно полагоджено, згадують про одноголосне приняття комісією права вета для Великої Пятки, тобто для Америки, Анґлії, Росії, Китаю й Франції.

УРЯД ДОМАГАЄТЬСЯ ПІДВИШКИ ПЛАТИ.

Директор Економічної Стабілізації Вилйем Г. Дейвис оприлюднив домагання, щоб у законі про справедливу заплату зробити поправку, а це, щоб робітникам признати мінімальну плату по 50 центів від години, а у промислових ділянках по 60 і 65 центів. Досі мінімальна плата признана по 50 центів від години.

ПРОПОНУЮТЬ ЗМІНУ ФЕДЕРАЛЬНОГО РОБІТНИЧОГО ЗАКОНУ.

У вашинґтонськім сенаті поставлено внески, щоб змінити існуючий закон про робітничі відносини, так званий Акт Ваґнера, який проіснував уже 10 літ. На його місце мав би прийти інший закон, опертий на дотеперішнім досвіді, який має на ціли запобігти гострим зударам робітників із підприємцями. Законопроєкт передбачує примусові переговори вчасі спорів, встановляє робітничий трибунал з трьох людей і забороняє страйки як засіб поладнання спорів.

СЕНАТ ПРИНЯВ ЗАКОНОПРОЄКТ ПРО ЗНИЖЕННЯ ТАРИФИ.

Сенат у Вашинґтоні приняв 54 голосами проти 21 законопроєкт, щоб президент мав право знизити до половини мито на крам, привезений із загранициі, коли чужинні краї, які купують крам із Америки, переведуть у себе таку саму знижку. Цей законопроєкт вже принятий в палаті репрезентантів. Його підтримував президент Труман і тому є певність, що він дістане підпис президента негайно. Дехто із сенаторів пробував вставити до законопроєкту поправки, але їх відкинено в комісії і тому голосування пішло гладко.

ПЛЯНУЮТЬ ПЕНСІЮ ДЛЯ ВИБОРНИХ УРЯДОВЦІВ

Секретар нутрішніх справ Гаролд Ікес і промисловець Мейверик склали свої зізнання перед конґресовою комісією, яка займається підготовкою закону про пенсію для виборних і інших федеральних урядовців. Вони схиляються до думки, щоб члени кабінету, начальники федеральних бюр і члени обох палат конґресу дістали пенсію після вислуження певних літ служби. Вони малиб платити 5 відсотків від своєї платні на пенсійний фонд, подібно як федеральні наємці, заняті на підставі закону про „сивил сервис", а по скінченню свого урядування малиб дістати відповідну пенсію. — Коли перед трьома роками поставила такий проєкт конґресменка Нортон і він перейшов у палаті репрезентантів, тоді прилюдна опінія висміяла такий проєкт і він не дістався навіть до сенату.

АЙЗЕНГАВЕР ЗА ОДНОЦІЛЬНІСТЬ ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ.

Вчасі відвідин військової академії у Вест Пойнт ґенерал Айзенгавер висловив погляд, що всі оборонні сили нації повинні мати однаковий час служби, а всі вояки, чи вони в континентальній армії, чи в повітряній службі чи в морській повинні мати однакові однострої.

КОРАБЕЛЬ ПРИВІЗ 15,000 ВОЯКІВ.

Британський корабель Квін Мері прибув в середу 20. червня з Европи до пристані в Ню Йорку із 14,526 вояками й моряками. Це перший раз після війни прибув до Америки цей морський велит, який має 81,235 тон містоти. Прибувших вояків витав оваційно Ню Йорк і гості з дальших сторін, які приїхали привитати своїх рідних.

Молотов дякує Америці за Ленд-Ліз іменем Советської Росії

З нагоди третьої річниці існування закону про Ленд-Ліз советський міністер закордонних відносин Вячеслав Молотов прислав на руки секретаря стейту Едварда Стетиніюса подяку Америці за матеріяли, вислані Советам на підставі цього закону. При цій нагоді Молотов висловив побажання Америці. Секретар Стетиніюс відповів на ці вислави взаємним побажанням, щоб після перемоги над націстівською Німеччиною запанував на світі мир і забеспека.

ЗНАЧІННЯ МОСКОВСЬКОГО ПРОЦЕСУ НАД ПОЛЯКАМИ

З нагоди процесу, переведеного в Москві над 16 провідниками польського підземного руху пише колюмніст Волтер Липман синдиковану статтю із таким вияснениям: Процес не є припадком, а добре підготованим советським засобом для світового розголосу, що відносини між Светами і Західнім світом не є наладнані. Процес може причинитися до дальшого напруження відносин між Советами й рештою світу.

Комуністи, твердить Липман, бояться, що Західній світ розпічне проти них хрестоносний похід, щоб позбутися страху перед поширенням комунізму і перед його опануванням світу. Тому, що страх існує по обох боках, нема ясно устійненої границі, де кінчиться оборона, а де починається напад. Це витворює безнастанні підозріння і впливає на політику провідних держав. Цілковита вітвертість в такій політиці виявитьсня щойно після покінчення московського процесу проти поляків.

Липман думає, що може й добре сталося, що раз Москва зважилася вийти на денне світло із своїми побоюваннями, хоч би мало прийти до напруження у відношенню між Советами з одної сторони, а Анґлією й Америкою з другої. Як довго панує підозріння, Америка не може наладнати якслід своїх відносин до Німеччини та до Китаю, а теперішній союз між трьома потуґами буде лише союзом з імени. На ділі він буде продовжувати людську нужду і викликати нелад у світі.

Конференція у Сан Франсиско виказала, як дуже світовий мир залежний від згоди Трьох Потуґ. Але ця згода залежить від суспільного ладу в світі. Багато провідних умів переконані, що світ є замалий, щоб у ньому змістилися дві системи, які тепер ворушать світом і в яких люди могли би жити побіч себе самі і дали жити іншим.

У Москві засуджено 12 поляків

Московський суд проти 16 провідників польських підпільних орґанізацій, обвинувачених за диверзійну акцію проти Червоної Армії, закінчився засудом 12 обвинувачених та звільненням 3. Проти одного, котрий не був на суді зпричини недуги, буде заряджена спеціяльна розправа.

Ґенерал Окуліцкі, головний обвинувачений, дістав найбільшу кару, 10 літ вязниці. Ян Яновскі, заступник премієра польського уряду в Лондоні, дістав 8 літ вязниці. Два інші провідники польського підпілля, Адам Бен і Станіслав Янусевіч, дістали по 5 літ вязниці. Інші дістали менші кари: від 18 місяців до 4 місяців. Звільнено Міхайловского, Кобилянського й Стембера-Домбровского для браку доказів.

Ґенерал Окуліцкі, виголошуючи промову в власній обороні, признав себе винуватим в тому, що не дав приказу передати Червоній Армії радія, кріси й амуніцію, що він зорґанізував політично-військову орґанізацію, удержував звязки з Лондоном та вів пропаґанду проти Советського Союзу й Червоної Армії. Він признав, що він поилявся щодо Советського Союзу, вважаючи його загрозою для Польщі.

ПОЛЬСЬКИЙ УРЯД У ЛОНДОНІ ВІДПОВІДАЄ МОСКВІ

Польський уряд у Лондоні признав, що закиди Москви, що підпільні орґанізації в Польщі удержують правильні звязки з польським урядом у Лондоні, є правдиві. Мовляв, патріотичні орґанізації в Польщі з цього горді, вважаючи це обороною польської незалежности.

Заява польського уряду у Лондоні звертається проти Міколайчика. Мовляв, багато вчинків, за котрі судять поляків у Москві, доконано за премієрства Міколайчика, і тому він повинен би станути тепер на суді в Москві, а не бути на конференції в справі поширення тимчасового польського уряду. Каже теж польський уряд, що він удержує радіовий контакт з польським підпіллям за згодою й одобренням британського уряду. Одночасно лондонський уряд заперечує, немовби то він видавав прикази проти Червоної Армії.

ІРЛЯНДІЯ ПРОТЕСТУЄ ПЕРЕД ЯПОНІЄЮ ЗА СВЯЩЕНИКІВ

Премієр Ірляндії Де Валіра повідомив ірляндський парлямент, що ірляндський уряд вніс протест до Японії проти вбивства 4 ірляндських священиків у Манілі, на Филипинах.

БРИТІЙЦІ НИЩУТЬ ЛІНІЮ ЗИҐФРИДА

Британські демоліційні відділи почали розбивати Лінію Зиґфрида, котру виставив був націстичний уряд для оборони західної границі Німеччини. Розбивання „смочих зубів" та становищ для гармат і скорострілів забере кілька літ.

СТОЛИЦЯ ВИТАЄ ҐЕН. АЙЗЕНГАВЕРА.—Привітання ґен. Двайта Д. Айзенгавера зачалось на американській землі на великі розміри в столиці краю, в Вашинґтоні. На образку бачимо триюмфальний похід через історичну Пенсилвенія евеню та часть натовпу людей, що пригадались віздови переможця.

ВОРОЖІ ГАРМАТИ НА ОКІНАВІ ВЖЕ ЗАМОВКЛИ

Стрілянина на острові Окінаві наближається до кінця. У середу замовкли там зовсім всі японські гармати. Стріляють тільки японські „снайпери", заховані по різних криївках. Японці всі стиснені в три „мішки", з котрих найбільший має 1,200 ярдів у промірі, а другий окружає ріг Ару, котрим закінчується південний кінчик острова.

Кілько японців є в тих мішках, американцям з певністю не відомо. На всякий випадок не остається там багато, коли до вівтірка американці вбили 87,343 японців та взяли в полон 2,565. Боротьба ведеться тепер уже на таку близьку мету, що американці вже не можуть уживати артилєрії.

СМЕРТЬ ЩЕ ОДНОГО ҐЕНЕРАЛА НА ОКІНАВІ.

У бою на острові Окінаві згинув ще один американський ґенерал. Є ним Клодіюс П. Ізлі, заступник команданта 96. Дивізії Піхоти. Ветеран багатьох кампаній і боїв, він був уже раз ранений у цій війні, на филипинськім острові Лейте, кулею японського „снайпера". Каже департамент війни в Вашинґтоні, що ґенерал Ізлі є одинацятим з ряду американським ґенералом, що згинув підчас цеї війни.

ПОСТУПИ АМЕРИКАНЦІВ НА ФИЛИПАНАХ.

Механізовані відділи 37. Дивізії посунулися по плоскій долині ріки Каґаяну на острові Люсоні та заняли місто Іляґан, що начисляє 30,000 мешканців і є столицею провінції Ізабелі. Поза містом вони дійшли на віддаль сотки миль від Апарі, що лежить на північнім побережжю острова.

У цих боях проти японців відограють важну ролю филипинські партизани.

НОВЕ ВИСАДЖЕННЯ ВІЙСЬК НА БОРНЕО.

Австралійська Девята Дивізія висадила свої війська на північнім побережжю заливу Брунея, на північно-західнім Борнео. Цею операцією завершено захоплення в аліянтські руки обох сторін доступу до цього важного заливу.

Перед висадженням війська острілювано побережжя з гармат з острова Лабуану, що його захопили були австралійці на початку інвазії Борнеа.

СПОДІЮТЬСЯ СКОРОГО УПАДКУ ЛЮЧОВА.

Китайська головна команда заявляє, що китайські війська найшлися вже на віддалі трох миль від летнища Лючова, бувщої великої бази американських літаків у південнім Китаю, та що само місто може скоро найтися назад в посіданню китайців.

Тимчасом японське радіо хвалиться, що японські війська розбили власне в тій околиці 6 китайських дивізій, що разом начисляють коло 70,000 вояків, а тим самим розбили китайські пляни дати допомогу амерканським воякам, що мають бути висаджені на сухозем Китаю.

ДАЛЬШІ РЕЙДИ БОМБОВИКІВ ПО ЯПОНІЇ.

Велика гармада американських суперфортець ударила в середу по Японії. Найбільше бомб скинено на міста Шізуоку й Тойогаші, що лежать на острові Гонщу, як також на місто Фукуоку, що лежать на острові Кіюшу, котрі всі мають високо розвинені домашні фабрики на допомогу воєнній промисловости.

ПОДАЮТЬ ВІСТКУ, ЩО ГІТЛЄР ЗГОРІВ.

Американські окупаційні власти в Німеччині дістали зізнання німецького поліцая Германа Карнава, спеціяльного сторожа Гітлєра, за якими Гітлєр загинув у підземній криївці під будинком райхсканцлєра в Берліні 1. травня цього року з власної руки. З власної руки згинула теж його любовниця Ева Бравн, з котрою Гітлєр оженився два дні передтим. По їх смерти їх тіла облято ґазоліною й спалено. Ці зізнання потвердив американцям теж особистий шофер Гітлєра Ерік Кемпке. Американські ґазетярі, правильно в таких справах обережні, кажуть, що зізнання заслугують на віру.

НІМЦІ ВЧАТЬСЯ НОВИХ РІЧЕЙ.

29. Дивізія американських військ у Німеччині влаштувала для цивільного населення німецького міста Феґезаку „американізаційний" концерт. По виконанню останнього нумеру концерту радіовий заповідач заявив: „А тепер приходить американський національний гимн". Всі німці зірвалися на ноги і з відкритими головами простояли, поки музика відограла „Стар Спенґелд Бенер".

НЕПЕРЕМОЖНИЙ КРУЖЛЯК.

Департамент фльоти подав до публичного відома, що легкий кружляк „Нешвил" уже направлений та назад вертається до служби в воєнній фльоті. Розкрито при тому, що на цей кружляк ударив 13. грудня один японський себегубний пільот, спричиняючи тим смерть 133 офіцирів і вояків, ранячи 190 інших та ушкоджуючи поважно самий корабель.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 595 — 7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодинокe число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сіті і Загряниці:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$2.75	Three months	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ВИТАЄМО „ОДНОГО З НАС"

Американська історія не записала досі такого привіту — коли іде про велич, розмір і розмах — щоб дорівнав тому, яким тепер витає американський нарід генерала Двайта Д. Айзенгавера, начального і переможного команданта аліянтських військ в Европі.

Правда, це повитання злучене з надзвичайною перемогою у найбільшій світовій борні, а в якій то перемозі американський нарід відіграв чи не рішальну ролю. Тому вже те одно могло би бути доброю притокою до якнайбільчого повитання начального полководця, сина американської землі. Та в тій сердечности, з якою витає американський нарід свого сина, заважує, як бачимо, не тільки перемога, але щось більше. Це переконання, що „Айк" — а так ґен. Айзенгавера нарід називає і витає — є правдивим представником того, що є в американців найдорожчим, себто, що він є представником американських, демократичних ідеалів, та що перемога, яку з його привитанням святкуємо, це перемога, чи шлях до перемоги тих ідеалів.

Тим самим свято „Айка", це свято кожного чи кожної з нас, кожного вояка, кожного робітника чи кожної робітниці, що з посвятою давали і дають те, що повинні, щоби перемогла Америка та її ідеали. А повитання це повитання такої людини на дуже високому становищі, що все те добре розуміє, відчуває і знає і відповідно до того поступає.

Є ще особиста прикмета „Айка", що зєднують йому загальні симпатії. Він не являється серед свого народу як який „божок", як переможний „імператор", як ласий на славослове диктатор, що бачить тільки себе самого, свій блеск, свій розум, свої заслуги. Таким „Айк" не є. Він де може шукає простого вояка, щоб з ним звитатись, а його жінка сидить при обіді з мамою „драйвера" ґен. Айзенгавера, що то зачав свою військову карієру від того, що був простим денщиком, себто тим, що за Австрії називали „пуцером", а тут „ордерлі".

Виступаючи перед конґресом генерал Айзенгавер з глибокою покорою дякує за той привилей, що може говорити від імені міліонів американських вояків, від імені ранених і тих, що життя віддали за Америку. Він не „побренькує шаблею" і не розповідає про свої триюмфи, як це буває в мілітарних державах і диктатурах, а зазначивши, що стоїть перед найвищим тілом, перед вибраними представниками народу, розповідає, хто поніс заслуги в тому, що ми перемогли. Говорить за всіх — крім себе.

Таке поведення ось того колишнього „фермерського хлопця" є тим, що так вхопило всіх американців за серце. Вони побачили в ґен. Айзенгавері не тільки надзвичайно спосібного воєнного команданта, але теж чоловіка з такими людськими прикметами, що їх кожний американець цінить найвище. І тому для пересічного американця є ґен. Айзенгавер „Айком", або інакше кажучи „одним з нас". А це вже в американців найвище признання, яке вони тільки можуть дати людині, що є на високому чи на найвищому становищі.

Проти кого московський процес?

Сензаційний процес, що почався у понеділок, в московським домі союзів, виміреним очевидно в першу чергу проти 16 поляків, котрим совєтський уряд закидує різні ворожі заходи проти Червоної Армії підчас її воєнних операцій проти Німеччини. Багато поляків, поставлених як свідки, зізнало вже, що підпольні польські організації переводили проти совєтських військ різні саботажові акції: стріляли до підвозів, розбивали мости, зривали залізничі рейки, вбивали російських вояків. Нема найменшого сумніву, що за такі вчинки совєтські війська покарали би смертю всякого, когоб тільки за таке підозрівали. Покаралиб теж без вагання смертю всякого за таке, до якого признався ґенерал Окуліцкі, хочби тільки до переховування зброї з наміром звернути її в певному випадку проти російських військ. Не може теж видати бути сумніву, що за такі річи карали би на місці, на основі доразового полевого суду, без права відклику до вищого суду, наприклад до столиці.

Тому, коли замісць цього везеться людей аж до Москви, ставиться їх на публичний суд, що мав потягнутися кілька днів розголошується розкриті на ньому факти по всему світі, то видно, що тут уряд певно має ширші цілі, ніж просте покарання саботажів чи диверзійної акції поза своєю армією а-бо хочби знищення людей, що таких річей допускаються.

Якіж цілі має цей процес серед таких умовин?

Певна річ, що процес має у першу чергу зробити певні посунення проти польського уряду в Лондоні. Має процес на ціли доказати, що той уряд воював не стільки проти Німеччини, кільки проти Росії. Що польський уряд у Лондоні в свойй ворожнечі до совєтського уряду готов був накладати навіть з Німеччиною, аби тільки пакостити Совєтам.

З того, що процес розпочато якраз у день, коли в Москві почалися конференції представників трьох польських груп в справі поширення тимчасового уряду в Варшаві й створення уряду польської національної єдности, можна вносити, що процес почато ще й з певним наміром супроти цеї конференції. Звісно, наприклад, що Миколайчик виїхав з Лондону з твердою постановою домагатися звільнення всіх 16 поляків, арештованих совєтським урядом, але приїхавши до Москви, цього домагання не підняв і ледво чи підійме.

Одно з признань ґенерала Окуліцкого, що лондонський уряд рахував на створення в Европі блока держав для боротьби проти Совєтського Союзу, блоку, до котрого в першу чергу мала належати Польща, Британія й Німеччина, показує ще виразніще, проти кого далі звертається московський процес. Певна річ, Німеччина тепер не має уряду, аби якогонебудь іншого органу, аби проти такого показування пальцем на себе ображатися. Польща має такий орган у польському уряді в Лондоні, однаке його образа не має великого значіння в широкому світі.

Інакше мається справа з Британією; якщоб вона образилася на недвозначне обвинувачення, то це далося в світі відчути. Чи однаке вона захоче підносити справу, можна сумніватися. Якби навіть не підносила, то Москва може розраховувати на те, що навіть таке показування пальцем на Британію як одну членку протисовєтського блоку може заставляти Британію ослаблювати свою акцію на оборону польського уряду в Лондоні. В звязку з тим пригадується висказ британського секретаря заграничних справ Ідена на санфрансиській конференції, що 16 арештованих совєтським урядом поляків це якраз ті поляки, з котрими передусім належалоб говорити щодо складання нового польського уряду. Це був поличник британського представника для совєтського уряду, і тепер совєтський уряд, віддаючи поличник, немовби каже: не дивниця, що Британія так заступається за лондонський уряд; адже вона з ним та Німеччиною організувала союз проти Совєтського Союзу.

У світлі цих похрещених зударів московський процес може робити враження суто політичної справи, котрої жерела заховані десь глибоко в землі, а котрої будучі наслідки будуть тривати ще довго. Якби судити його звичайними в світі мірами, то замотана політична ситуація, що розкривається на тому процесі, ледво чи так скоро виклярується. Коли аранжерам процесу ходило справді за розвязання тих справ, то скорше можна припустити, що вони до нього повинні не були допустити. Коли вони всетаки до нього довели, то видно, що вони волють, аби справу не розвязувати, а пхати до дальшого замотання. Та можливо, як кажуть це люди іншими словами, в Москві якраз у цей різкий спосіб розвязують питання. Коли справді так, то питання, чи світ погодиться на такий спосіб. Судячи по відгуках світової преси, московський процес погливить відчуження між Москвою й світом.

ДЛЯ КРАЩОГО ЗАВТРА... КУПУЙТЕ ВОЄННІ БОНДИ!

Теократія як зброя тиранії

Змагання Америки до перемоги над Японією на засадах цілковитої здачі Японії викликали в деяких органах прилюдної думки широку дискусію. Дехто дораджував, щоб не грозити японцям знищенням їхньої політичної системи, бо володар Японії, званий мікадо, є признаний японською релігією сином бога-сонця, який заложив японську династію ще около 600 року перед Христом. Таким чином отсі противники безумовної здачі підтримують старосвітську систему володіння держави, відому в науці під назвою теократії. Вона полягає на тому, що володар покликається на своє божеське походження і домагається не лише безумовного послуху для себе, але теж і віддання життя за нього. Ось тою системою пояснюють, між іншим, теж і завзяття японців у боротьбі проти американців. Послушні свому цісареви-богу японці гинуть на полі бою, не звертаючи цінкої уваги на те, чи є правда по стороні цісаря, чи вони гинуть за якийсь ідеал, чи за тиранію.

Подібну систему витворили таки за наших часів московські большевики, створивши із теперішнього диктатора Йосифа Сталіна теж свого роду півбога. Навіть називають його „ясним сонічком" і представляють його як якесь надприродне явище, котре має право життя й смерти над усіми смертними людьми. Фанатичні однодумці цеї системи не допускають ніякого спротиву проти культу „ясного сонічка" в червоним царстві, а навіть пробують це робити і поза його границями. Це можна завважити навіть на агітації українських комуно-большевиків в Америці. Тому вони письмом і говореним словом взивають „народні маси" до помсти навіть над тими, що вирвалися з большевицького царства в Европі й не хочуть до нього вертати. Ці комуно-большевики грозять теж з тої самої причини кожному, хто відважиться післати поміч вигибаючим українцям в західній Европі і називають усіх їх без розбору „фашистами", то „націстами", то „ворогами народу". Та це назагал знані справи і нема потреби над ними багато розписуватися. Зате хочемо звернути увагу на дещо інше.

Совєтські володарі в Европі відновили в своїм безмежнім царстві Православну Церкву. Очевидно що треба розуміти, що це церква, основана на науці Христа. Так треба розуміти отсю теперішню совєтську церкву хоч би тому, що на її віднову зїхалися єпископи й архієпископи колишньої Російської Православної Церкви з цілого світу, а крім них ще й єпископи болгарської та сербської церкви. З цього виходилоб, що це мала бути Православна Церква в значінню передвоєннім. Так теж зрозумів цілий християнський світ оцей новий большевицький крок. Тому, як про це згадує проф. Ватсон Кіркконел в „Торонто Івнінґ Телеграм" з 25. травня 1945, Пресвитеріянський Синод, що відбувся 2. травня 1945 р. в Торонто, привитав комунізм як „релігію будучности". Та проф. Кіркконел осуджує цей поступок Синоду, вказуючи, що хоч соціялізм і комунізм дехто називає релігією, то це є помилкове в самій основі. І то тому, що релігія це почуття, яке вяже людину з Богом, отже дає людині підставу морального життя. А зокрема християнська релігія є не лише релігією формальної моралі, але теж релігією милосердя, любови, добродійности і всіх інших високих чеснот. Зате комунізм, соціялізм чи там большевизм, це система тиранії, помсти, гніву, винищування людей, мук і загальної безсердечности.

Для українців теж і те загально звісні справи і над цим теж не потрібно довше призадумуватися. Зате варт призадуматися над чим іншим, а саме, пощо то совєтські володарі відновлюють колишню Православну Церкву, коли вона не сміє бути християнською церквою?

Проф. Кіркконел згадує про впровадження кастової нерівности в теперішнім совєтськім царстві. Всупереч голошеній засаді, Совєти якраз витворили касту пануючої бюрократії і клясу невільників - робітників. Кіркконел наводить на доказ цього твердження з книжці Дейвида Дж. Даліна („Ді Ріл Совет Роша"), де він каже: „Число людей засуджених на примусові роботи не є менше, да може навіть і більше, ніж загальне число вільних промислових робітників в Росії". На цій підставі проф. Кіркконел приходить до висновку, що „проблема праці в Росії розвязується так, що край перемінюється в одну велику тюрму під наглядом політичної поліції".

Коли з такою системою неволі злучити систему якогось роду теократії, тобто володіння над людськими душами з покликуванням на те, що ця влада походить від Бога, то це дуже влучно надається для большевицьких мрій цілковитого опанування населення величенської совєтської імперії при помочи невільничо вихованого духовенства. Вона не матиме ніякого права спротиву, а зате матиме наказ страшити людей вічними карами і вимагати від них безмежного послуху державній владі. Подібна система теократії нагадує не лише систему японської півтеократії, але й колишню єгипетську систему повної теократії, за часів якої прийшло до потрясаючої неволі в царстві фараонів, про яку згадується в старозавітній Біблії у звязку з терпіннями жидівського народу. Тому то таке диво, що навіть в Америці находяться церковні християнські організації, які свідомо чи несвідомо одобряють намірену систему безбожницької теократії для поневолення не лише европейського населення, але і для повільного впровадження безбожницьких метод панування у вольній Америці.

Ось ті питання, звязані з теократією в її найновішому виді, зачіпають теж і українське життя в Америці. Маємо уже навіть і деяких церковних діячів, що по „теократичному" глядять на ціле наше народне життя. Маємо вже і таких, що вживають духовного становища на те, щоб допомогати закріпляти червону тиранію над українським народом ще й при помочі „християнської церкви". Перше розбиває і так ослаблене наше народне життя і шкодить в організуванню одної, великої акції допомоги українським воєнним жертвам, друге намагається ослабити політичну акцію американських українців, звернену на допомогу виборити українському народови повну свободу.

Як за одним так і за другим треба слідити і як одного так і другого не визнавати бо як одно так і друге є шкідливим явищем з американського способу думання і з американського інтересу, а зокрема ще є шкідливим зогляду на добро того поневоленого українського народу, з якого походимо і якого лихій долі бажалиб ми хоч чимсь зарадити.

ПЕРЕСТУПНИКИ ЗАКОНА ПРО ЦІНИ БУДУТЬ ІНВЕСТИҐОВАНІ ДЕПАРТАМЕНТОМ СКАРБУ.

ВАШИНҐТОН. — Адміністратор Бюра Контролі Цін, Честер Бовлс, звідомляє, що ОПА передала податковому бюрові понад 3,000 імен тих людей, котрі переступили закон про ціни. Вони будуть тепер інвестиґовані аґентами департаменту скарбу, казав адміністратор Бовлс.

Податкове бюро перегляне податкові папери тих переступників, щоби переконатися, чи не затаїли вони податкових повинностей.

„Факт передання департаментови скарбу 3,000 імен переступників закона про ціни причиниться до відібрання в переступників неправного доходу, який вони здобули на „чорнім ринку", сказав пан Бовлс. „Це також поможе багато до зліквідовання чорного ринку в Америці". — OBI.

ОЛЕКСАНДЕР ЛУГОВИЙ

БЕЗХАТНИЙ

(Повість з імігрантського життя в Канаді, нагороджена на Літературнім Конкурсі У. Н. Союзу).

28)

Облегченими човнами за годину заїхали без перешкод. Приплили до якогось півострову чи острову, — Безхатний про те ніколи не довідався, — вже в пообідній порі. Швидко перекусили хліба з шинкою, схопилися розчищувати площу під колибу. До вечора француз попривозив зіставлені по дорозі дрібниці річи й частини кухні. Лютував і спльовував, вертаючися все щось бурмотів собі під носом. Коли вернулися до колиб — мадярня лаштувалася вже спати.

Другого дня по сніданні двацятка знов вирушила до човнів. Нічого не підозріваючи пішов також Безхатний. Француз видивився на нього наче баран на нові ворота. По хвилі вибелькотав:

— Зіставайся тут! Ти завеликий мудрагель. Ти мені не подобаєшся!

Безхатний засміявся йому у вічи й відпалив:

— Справді! Маєте рацію, я досить мудрий! Мудрійший від вас на всякий випадок.

І відійшов під посмішкуванням старших дядьків. Вдався до управителя, а цей розпорядився, щоб споряджував пристань. За день збив місток, настелив дощок на березі, позабивав кілля на привязь човнів. Наніч девятнацятка вже не вернулася.

Нарано оба з управителем впорядкували доріжку через скелі поножче порогів. Там вечеряли й ночували під палаткою. Лежачи довго говорили. Безхатний запитав, чому то промисловці держать такого придуркуватого наглядача. Управитель боронив француза, — мовляв, він не лихий, тільки загонистий, а до того старається компанії вислужитись. Безхатний розповів про подорож на острів і про те, що кухня, а з кухнею й люди, трохи не опинилися в озері. Сумнівався, чи робітникам хоч тиждень вдасться з таким наглядачем витримати. Співрозмовник запевняв, що все устаткується, та що напевно він змінить про француза свою думку.

Як же здивувалися оба третього раннку! Ще до сходу сонця загуркотів мотор і один з вуйків висадив трьох робітників. Поснідавши всі три будували пристанок з Безхатним разом. Під обід привезено знов двох, а перед вечором сімох. Увечері управитель очи вилупив, питав, що це значить? Безхатний відповідав:

— А щож би? Ваш наглядач понаганяв перших пятьох робітників. До решти придирався, то й самі роботу покинули. З ним зісталися самі дядьки.

— То нічого! Поїдете завтра до нього назад! — рішив управитель.

Безхатний переповів робітникам управителеві слова. Ті не годилися.

— Скажи йому, що ми до того дурня більше не підемо. Ще потопить зо злости, бо звідти суходолом сюди дістатися не можна. Краще пошукаємо роботи десь інде!

Наступного дня під обід той самий вуйко привіз усіх своїх товаришів. На острові зіставася француз самісенький, ну, й вернувся вуйко. Новоявлені Робинзон Крузо і вірний Пятниця!

— Гей, дядьки! А вам що сталося? — здаля окликнув їх Безхатний. — Таж ви добре роботу знаєте, ну й мову!

— А най'го ясний шляг трафит. Правду казавес, хлопче! Душу з чоловіка годен вимотати. Квитуймося, бо то якась нова компанія... Хоче, щоб чоловік за коня робив! — загомоніли вуйки одночасно. — Гонить, дух би з нього вигнало, лається, цигарки не дасть часу скрутити. Квитуймося! Такого добра знайдемо!

— А виж як, хлопці? — питав Безхатний молодиків. — Квитувати, то всім.

— То й добре! Говори з „босом"! — загомоніли ті.

Безхатний пішов у палатку. Управитель щось обчислював.

— Робітники хочуть квитуватися! — повідомив.

— Хто, ті старі? — озвався управитель. — Нехай, невелика з них користь...

— І старі й молоді. Всі, включаючи того, що їх привозив...

— А як ти? Також сквитуєшся?

— Певно! Разом приїхали, разом і поїдемо...

— Ви щож? Большевики?

— Милитеся, добродію. Не думаю, щоб між нами був хочодин.

То чого так напосілися квитуватися?

— Мунсимо обстоювати один одного, щоб з нами обходилися по людськи. Кожний має право залишити роботу, раз вона йому не під силу.

— Ісусе Христе! Вперше бачу таких завзятих імігрантів, — ніби глузував управитель. — А ходімо но до них!

— Ви щиж думали? Часи, коли робітник був невільником, вже минули.

— Ось що, хлопці — сказав управитель підійшовши до гурту. — Кидати роботу не маєте потреби. Замісць вас я пішлю туди кого іншого, а ви зіставайтеся тут. Працюватимете до весни, я то вам обіцяю. А напираєте дуже, так силоміць я вас не затримую. Робітник не невільник, як сказав ваш товариш. Певно вам хочеться до міста, на державну допомогу, га?

— Не всі охочі до вашої допомоги, — Безхатний заперечив. — Ми робітники, а не лазі чи дурнички жебраки.

Подумали, поміркували і рішили зістатися. Тогож дня на острів поїхали мадяри й словаки. Та не багато краще працювалося скрізь. Від залізної дороги привезли коней, харчі, сіно, і... нового наглядача, вертлявого молодого француза з жінкою. Жінка стала куховаркою, а французик наглядачем. Управитель десь виїхав. На „кемпу" вернув його заступник, наглядач з острову, на своє місце залишивши нашого вуйка-підлизу тимчасовим форманом. І зразу погіршало. (Дальше буде)

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВ. СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗУ

ЗА МІСЯЦЬ ТРАВЕНЬ 1945 РОКУ

НОВІ ЧЛЕНИ:

В. 1. Войтович Говп.
В. 5. Чайка Марія.
В. 7. Мазур Евген.
В. 17. Луців Григорій, Максимчик Анна, Вархола Зофія.
В. 24. Щур Стефан Н., Борошкевич Вільма.
В. 28. Матеєк Дорота.
В. 29. Стасінчук Володимир.
В. 36. Лисий Анна.
В. 45. Заболотна Марія.
В. 48. Стійл Ерл, Дзубак Вілям, Нагребецька Олена.
В. 55. Джойс Джеймс Т.
В. 63. Зощак Олена.
В. 71. Богаченко Едвард.
В. 74. Проць Володимир.
В. 84. Марко Йосиф Л.
В. 90. Чедар Анна.
В. 94. Шалайко Іван, Ґоч Вілям, Федишин Іван, Стойко Олекса.
В. 102. Мудрик Іван.
В. 105. Лопушанський Йосиф.
В. 121. Бойко Микола.
В. 122. Проницька Анна.
В. 123. Іванина Матрона, Іванина Андрій.
В. 130. Кравчук Михайло.
В. 139. Феркалюк Аделайн.
В. 148. Блінкій Марія С.
В. 151. Голбен Дженета М.
В. 155. Сасала Анна, Сасала Стефан мол.
В. 163. Сосновій Марія.
В. 164. Посик Андрій, Кірилич Зофія, Роль Марія.
В. 175. Демко Іван Г.
В. 178. Осолінський Петро, Кухар Анастазія, Кот Текля, Стецкович Марія, Качмарський Василь, Добрянська Марія, Мигаль Текля.
В. 191. Качмар Йосиф П.
В. 192. Бейкер Марія.
В. 200. Казук Артур М.
В. 204. Курик Анна, Воробець Нестор, Сидляр Марія, Жут Вілям.
В. 207. Сисун Павло.
В. 217. Рейнеґер Карло С.
В. 221. Арсеній Ольга.
В. 235. Кушнір Михайло.
В. 247. Махник Ева, Босик Марія, Доманська Анна, Босак Йосиф мол., Занковська Дженій.
В. 252. Хомин Павло П. мол. Річардсон Ольга.
В. 270. Фрич Марія.
В. 279. Оленчук Микола, Оленчук Марія, Корда Дорота.
В. 291. Скібо Евген.
В. 292. Венско Ірина О., Любінська Ольга.
В. 316. Парута Анна.
В. 325. Салонська Дорота.
В. 338. Проць Тарас.
В. 341. Данилюк Ліліян
В. 342. Цап Йосиф, Ґінда Іван.
В. 359. М[illegible]инський Володимир.
В. 361. Царик Катерина, Царик Олександра, Копій Марія, Конюх Катерина.
В. 364. Бик Ольга М., Бик Вілям М.
В. 367. Фицак Микола, Бабій Василь.
В. 372. Головка Андрій, Головка Юрій, Дубій Катерина С.
В. 385. Канюк Павло, Панчишин Марія.
В. 390. Буґрин Марія, Барон Ольга, Буґрин Анела.
В. 397. Гусак Ліліян Дж.
В. 432. Лущак Пелагія, Біґун Стефан, Вінар Стефан, Процків Іларіон, Стеблиньский Микола, Волошин Стела, Кос Микола, Чайка Теодор, Волошин Анастазія, Криворучка Ефрем.
В. 433. Маланчук Іван.
В. 442. Кріль Марія.
В. 445 Пелешок Марія.
В. 465. Ґреґорчук Стела.
В. 474. Возняк Петро, Наконечна Параскевія, Наконечний Константин.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ НАНОВО:

В. 40. Теч Анна, Теч Теодора.
В. 72. Федан Григорій, Манюк Наталія, Федан Андрій,* Манюк Михайло.
В. 96. Кемпа Микола, Кемпа Олена Елен, Кемпа Іван.*
В. 106. Строснік Йосиф,* Васильців Михайло,* Попадюк Дмитро, Попадюк Микола,* Попадюк Ольга.
В. 133. Скібяк Михайло Е.,* Скібяк Анна Р., Скібяк Дмитро.
В. 221. Дяк Францішка.
В. 276. Білик Йосиф.*
В. 358. Матусек Олена.
В. 361. Аранджо Христина.
В. 364. Возьний Петро.
В. 365. Федорович Анна, Федорович Михайло.
В. 371. Герман Леон, Кузів Данило Б.*
В. 379. Бандровська Зофія.
В. 393. Гайвель Марія, Гайвель Вілям.
В. 427. Бузанко Михайло,* Бузанко Олій.
В. 441. Хам Галя, Ламаш Василь.*
В. 445. Москаль Володимир.*

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 53. Крисалка Юлія, Крисалка Стефан,* Крисалка Зофія, Крисалка Микола, Крисалка Анна, Вароновський Франко,* Корпа Юрій мол. 2,* Корпа Марія.
В. 58. Гайвель Вілям,* Гайвель Марія.
В. 204. Волощук Іван.
В. 254. Романишин Василь.*
В. 264. Стехна Марта.
В. 341. Козак Микола.
В. 349. Лесик Василь.*
В. 353. Дорош Роман,* Дорош Анна.
В. 397. Стоґрин Наталія.
В. 432. Юсків Марія, Заразка Василь.
В. 441. Мартинів Микола.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ІНШИХ КЛЯС:

В. 1. Войтович Говп.
В. 358. о. Готра Стефан.*

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ:

В. 7. Цвонкала Адам.*
В. 9. Кормаш Володимир,* Кормаш Текля, Кормаш Йосиф.*
В. 63. Рогальський Франко.*
В. 64. Пасковський Пилип.
В. 78. Лесик Петро, Косинський Михайло.
В. 94. Колодницький Йосиф.
В. 102. Щур Анна.
В. 140. Кораницька Анна.
В. 151. Маркович Володимир.*
В. 163. Василишин Марія.
В. 164. Перко Франко.*
В. 180. Зепко Павлина А.
В. 218. Еванс Катерина.
В. 316. Падучак Анна.
В. 343. Василина Йосифа К.
В. 357. Клепко Анна.
В. 390. Чучелов Юлія.
В. 402. Потоцький Михайло,* Потоцька Анна, Потоцький Михайло.
В. 434. Ґураль Франко, Ґураль Марія, Ґураль Петро.*
В. 439. Юсків Вілям.
В. 445. Олинюк Дмитро.*
В. 461. Загодій Йосиф Е.
В. 468. Сидій Павло.*

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 9. Гевчук Ольга, Лесик Василь.*
В. 45. Стоґрин Наталія.
В. 202. Лемко Юлія.
В. 219. о. Соколов Юрій Е.
В. 277. Романишин Василь.*
В. 280. Скалацький Стефан,* Скалацька Анна, Маркевич Микола.
В. 303. Годчак Антін.*
В. 312. Дорош Роман,* Дорош Анна.
В. 325. Волощук Іван.
В. 384. Стехна Марта.
В. 393. Гайвел Марія, Гайвел Вілям.*
В. 432. Козак Микола.
В. 439. Юсків Марія, Заразка Володимир.
В. 468. Мартинів Микола.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ ДО ІНШИХ КЛЯС:

В. 1. Войтович Говп.
В. 358. о. Готра Стефан.*

ЧЛЕНИ, ЩО ВІДІЙШЛИ НА БЕЗПЛАТНЕ ПРОДОВЖЕННЯ.

В. 73. Лозовський Михайло.

ЧЛЕНИ, ЩО ВІДІЙШЛИ НА ВИПЛАЧЕНЕ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

В. 338. Ядчишин Іван.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ З ЗВОРОТОМ В ГОТІВЦІ:

В. 18. Косько Стефанія.
В. 62. Мельничук Микола.*
В. 211. Димкович Микола.*

ЧЛЕНИ ПОМЕРЛІ:

В. 2. Русиняк Йосиф, Ґолда Володимир.
В. 25. Лилик Стефан.
В. 32. Філовяк Антін.
В. 40. Паробій Іван.
В. 58. Чорна Катерина.
В. 65. Кухар Іван.
В. 76. Рожек Іван.
В. 81. Ґапій Іван.
В. 93. Зошек Генрій М.
В. 96. Гадак Мілій.
В. 106. Воробець Юрко.
В. 113. Коземчак Михайло.
В. 120. Рефт Іван.
В. 140. Стрільбицький Ілько.
В. 155. Балюх Катерина.
В. 193. Заткович Сузанна.
В. 213. Кобрин Михайло.
В. 221. Ґенсорський Йосиф.
В. 234. Ґрета Вілям.
В. 236. Баль Пилип.
В. 239. Лиховід Михайло, Чмелик Іван.
В. 288. Мадрига Михайло.
В. 317. Велич Анна.
В. 324. Слободзян Роман.
В. 331. Хан Микола.
В. 336. Семенчук Іван.
В. 388. Ґачак Іван.
В. 403. Конопацький Антін.
В. 476. Базайко Анна.

ЗІСТАВЛЕННЯ:

З початком травня 1945 р. було в У. Н. Союзі повнолітних членів	33,454
В місяці травні 1945 р. принято нових	116
В місяці травні 1945 р. принято наново	36
В місяці травні 1945 р. принято з переступними листами	23
В місяці травні 1945 р. принято з інших кляс обезпечення	2
В місяці травні 1945 р. принято зо старого роду обезпеч.	—
Разом	33,631
В місяці травні 1945 р. суспендовано	31
В місяці травні 1945 р. відійшли з переступними листами	21
В місяці травні 1945 р. відійшли до інших кляс обезпеч.	2
В місяці травні 1945 р. відійшли до нового роду обезпеч.	—
В місяці травні 1945 р. відійшли зо зворотом у готівці	3
В місяці травні 1945 р. відійшли на безплатне продовж.	1
В місяці травні 1945 р. відійшли на виплачене обезпеч.	1
В місяці травні 1945 р. померли	31
Разом	90
З кінцем місяця травня 1945 р. в У. Н. Союзі було дорослих членів	33,541

ЗІСТАВЛЕННЯ ЗГІДНО З КЛЯСАМИ І СУМАМИ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

СТАРИЙ РІД:

В клясі А.	на $ 250	5
В клясі АА.	на $ 500	91
В клясі В.	на $ 750	16
В клясі С.	на $1000	186
В клясі В.В.	на $1500	6
В клясі С.С.	на $2000	2

НОВІ РОДИ:

Обезпечення платне по смерти з вкладками до 70 року життя

В клясі О- 500	на $ 500	471
В клясі О-1000	на $1000	325
В клясі О-1500	на $1500	4
В клясі О-2000	на $2000	2

Обезпечення платне по смерти з вкладками протягом 20 літ.

В клясі Р- 500	на $ 500	4,457
В клясі Р-1000	на $1000	2,685
В клясі Р-1500	на $1500	27
В клясі Р-2000	на $2000	19
В клясі Р-2500	на $2500	2
В клясі Р-3000	на $3000	2

Обезпечення платне за життя з вкладками протягом 20 літ. (Ендавмент).

В клясі І- 500	на $ 500	2,994
В клясі Е-1000	на $1000	1,200
В клясі Е-1500	на $1500	22
В клясі Е-2000	на $2000	13
В клясі Е-3000	на $3000	3

Нове обезпечення на ціле життя для нових членів

В клясі W- 250	на $ 250	2
В клясі W- 500	на $ 500	4,339
В клясі W- 750	на $ 750	1
В клясі W-1000	на $1000	3,741
В клясі W-1500	на $1500	39
В клясі W-2000	на $2000	17
В клясі W-2500	на $2500	1
В клясі W-3000	на $3000	3
В клясі W-різні суми		83

Нове обезпечення на ціле життя для давних членів.

В клясі Т- 100	на $ 100	5
В клясі Т- 250	на $ 250	181
В клясі Т- 500	на $ 500	3,719
В клясі Т- 750	на $ 750	545
В клясі Т-1000	на $1000	8,084
В клясі Т-1500	на $1500	195
В клясі Т-2000	на $2000	53
Разом		33,541

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

НОВОВПИСАНІ ДІТИ:

В. 8. Нісевич Роман Іван.
В. 17. Сачко Іван Лев, Сачко Михайло Лев, Вархола Григорій, Шафрон Микола мол., Шафрон Павло, Максимчак Розалія.
В. 23. Мудрій Олеся Джейн.
В. 24. Савчин Катлина Джійна, Савчин Катерина Джойс.
В. 32. Жук Елейна Анна, Семенко Микола, Гутник Ольга Е., Валор Варвара Джейн, Валор Марґарета Анна.
В. 39. Кудлик Елизавета А.
В. 45. Юзвяк Вілям Г. мол.
В. 74. Ярема Петруся Лій.
В. 83. Басараб Йосиф Павло.
В. 87. Окаль Іван Джеймс.
В. 90. Чередарчук Стефан Н.
В. 94. Івасюк Ірина О.
В. 96. Туш Тома Е.
В. 102. Пасник Марія К., Клипчак Володимир Ч.
В. 106. Височан Іван С.
В. 117. Вецаль Патрися Анна, Вецаль Роберт Р.
В. 122. Хоптовій Михайло мол., Хоптовій Донна.
В. 127. Паньків Михайло Ю.
В. 130. Кравчук Микола.
В. 137. Марків Василь мол.
В. 142. Бездрицька Юлія, Бездрицький Антін мол.
В. 147. Бруцяк Евген М.
В. 149. Березовська Христина М.
В. 178. Бучер Павло А., Струк Генріетта, Стецкович Петро, Качмарська Ольга, Стецкович Павло.
В. 204. Різник Ігор Кенет, Бакуменко Роман І., Першин Варвара Анна, Голутяк Стефан Р.
В. 206. Липка Марія, Гричух Стефан.
В. 213. Бакос Іванна.
В. 217. Іванів Михайло, Ренеґер Анна Р.
В. 218. Когут Роналд С., Стаґара Стефан, Каламан Тома, Ґарднер Джей Д.
В. 226. Сороктій Сузанна К.; Сороктій Іван К., Сороктій Тома М.
В. 230. Павцьо Михайло А., Павцьо Марлина Т.
В. 234. Кобрин Варвара А.
В. 246. Тукер Маріянна К., Семенчук Павло, Пілюк Ліліян.
В. 259. Ертман Антін мол., Ертман Роналд І.
В. 276. Орловський Тома мол.
В. 279. Корда Ілля Мей, Оленчук Марія Л., Морозовський Іван С., Стійв Марія І., Боркґард Ненсій С., Стійв Вайола Верґенія, Стійв Марлина, Боркґард Каміля А., Боркґард Сера А., Стійв Рута, Боркґард Модій К., Левіцька Варвара.
В. 283. Яськів Михайло мол.
В. 289. Стайнер Терій Й.
В. 290. Цермак Лорейна.
В. 293. Цигун Катерина Р., Свідер Надія І. 2.
В. 316. Родак Михайло.
В. 319. Вельґош Давид.
В. 325. Азара Тома.
В. 336. Сорожак Мирон.
В. 338. Ілько Павлина, Проць Евген.
В. 341. Тяжка Олександра А.
В. 342. Цап Беверлій.
В. 358. Попель Варвара А.
В. 361. Пукала Палетта, Смолій Ірина Е., Лайонс Варвара А., Лайонс Іван А., Сухоцький Стефан Б.
В. 371. Білоус Дайанна К.
В. 406. Фленевен Чарлс А.
В. 410. Маркевич Василь.
В. 414. Євчук Володимир.
В. 432. Бедрій Мерна Е., Соловій Алфред В., Стечишин Орися В., Стечишин Оксанна В., Шалай Михайло Т.
В. 458. Бернацький Люба.
В. 473. Шляпак Фред А.

НАНОВО ПРИНЯТІ ДІТИ:

В. 96. Кемпа Михайло П. 2, Кемпа Микола мол.
В. 320. Козуб Дейл Франсіс.
В. 461. Ґардасевич Розалія.

ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ ДІТИ:

В. 53. Крисалка Микола І., Корпа Крисалка Вілям, Корпа Іванна. Стефан Ч., Варонський Франко мол.,
В. 108. Бабяк Роберт.
В. 432. Заразка Евген.

ДІТИ ПРИНЯТІ З ІНШИХ КЛЯС.

В. 385. Ґреськів Данило Й.

СУСПЕНДОВАНІ ДІТИ:

В. 55. Сиплок Сув В., Сиплок Маріянна, Сиплок Ірина Г., Сиплок Чарлс А. мол.
В. 63. Армрос Маріянна Л., Рогальська Маріянна.
В. 78. Косинська Марія.
В. 102. Щур Володимир.
В. 125. Гаєвський Роберт М., Гаєвський Леон Й.
В. 204. Стрелець Зеновій.
В. 264. Куршнер Марта, Ґала Джералд Н., Ґала Бернард І.
В. 364. Ярига Михайло.
В. 395. Кужбит Стефан, Кужбит Марія.
В. 427. Чорнобей Анна Е.
В. 432. Михаловський Роман, Лутовий Петро М., Стасина Норман, Стасина Вілям.

ДІТИ, ЩО ВІДІЙШЛИ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 280. Скалацький Стефан мол.
В. 427. Добровольська Елизавета, Кавка Павло.
В. 439. Заразка Евген.

ДІТИ, ЩО ВІДІЙШЛИ ДО СТАРШИХ ЧЛЕНІВ У. Н. С.:

В. 24. Щур Стефан, Бороскевич Вільма.
В. 29. Стасінчук Володимир.
В. 36. Лиса Анна.
В. 45. Заболотна Марія.
В. 63. Зощак Олена.
В. 71. Богаченко Едвард.
В. 74. Проць Володимир.
В. 94. Шалайко Іван, Ґоч Василь.
В. 139. Феркалюк Адела Йосифа.
В. 148. Біленка Марія.
В. 151. Хома Йоанна.
В. 164. Пасик Генрій, Кірилич Зофія.
В. 191. Качмар Йосиф.
В. 200. Казюк Артур.
В. 204. Воробець Нестор.
В. 221. Арсеній Ольга.
В. 235. Кушнір Михайло.
В. 247. Заячковська Геня, Махник Ева, Босак Йосиф, Босак Анна, Босак Марія.
В. 252. Хомин Павло.
В. 291. Скіба Евген Б.
В. 292. Венско Ольга, Любінська Ольга.
В. 338. Проць Григорій Т.
В. 359. Мединський Володимир.
В. 367. Фіцак Микола.
В. 372. Головка Юрій, Головка Андрій.
В. 385. Канюк Павло.

ДІТИ, ЩО ВІДІЙШЛИ ДО ІНШИХ КЛЯС:

В. 385. Ґреськів Данило Й.

ДІТИ, ЩО ВІДІЙШЛИ НА ВИПЛАЧЕНЕ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

В. 63. Сухорська Марія.

ДІТИ, ЩО ВІДІЙШЛИ ЗО ЗВОРОТОМ У ГОТІВЦІ:

В. 7. Мазур Евген.
В. 361. Боднар Стефанія.

ПОМЕРЛІ ДІТИ:

В. 176. Несевич Дженета.
В. 371. Білоус Данило.

ЗІСТАВЛЕННЯ:

З початком травня 1945 р. було в У. Н. Союзі дітей членів	11,348
В місяці травні 1945 р. принято нових	112
В місяці травні 1945 р. принято наново	5
В місяці травні 1945 р. принято з переступними листами	7
В місяці травні 1945 р. принято з інших кляс обезпечення	1
Разом	11,473
В місяці травні 1945 р. суспендовано	22
В місяці травні 1945 р. відійшли з переступними листами	4
В місяці травні 1945 р. відійшли до старших членів У. Н. Союзу	35
В місяці травні 1945 р. відійшли до інших кляс обезпеч.	1
В місяці травні 1945 р. відійшли зо зворотом у готівці	2
В місяці травні 1945 р. відійшли на виплачене обезпеч.	1
В місяці травні 1945 р. відійшли на безплатне продовж.	—
В місяці травні 1945 р. померли	2
Разом	67
З кінцем місяця травня 1945 р. в У. Н. Союзі було дітей членів	11,406

ЗІСТАВЛЕННЯ ЗГІДНО З КЛЯСАМИ МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ:

В клясі 1-ший	на $500	4,468
В клясі 2-гій	на $400	1,318
В клясі 3-тій	на $100	2,326
В клясі 4Р	на $ 250	52
В клясі 4Р	на $ 500	1,296
В клясі 4Р	на $1000	321
В клясі 5Е	на $ 250	195
В клясі 5Е	на $ 500	1,195
В клясі 5Е	на $1000	235
Разом		11,406
З кінцем місяця травня 1945 р. в Ж. Н. Союзі було всіх обезпечених		44,947

У В А Г А,

яку кожний відділовий урядник і член У. Н. Союзу повинен прочитати і відповідно до неї застосуватись.

Ті повнолітні члени та члени молодечого департаменту, що тут проголошені в рекордовім звіті за травень 1945 року суспендованими, можуть бути приняті наново в члени У. Н. Союзу, якщо зголосяться до секретарів своїх відділів і заплатять за час суспензи залеглі вкладки, як це постановляє статут організації; інакше, вони будуть позбавлені всіх членських прав, запомог і привілеїв, з винятком тих прав, які є застережені грамотою і статутом. Тесаме відноситься також до тих членів, які продовж травня 1945 року взяли переступні листи й ще досі не зголосилися з ними до інших повноправних відділів У. Н. Союзу.

Д. Галичин, гол. секретар.

РОБІТНИЦІ Й РОБІТНИКИ

Як шукаєте за працею, або хочете змінити ту, що тепер маєте, на кращу, то зголосїться до тих підприємств, котрі подають оголошення за робітницями й робітниками в „Свободі". Зголошуючись у них скажіть їм виразно, що ви читали їхні оголошення в нашій часописи.

ЯКЩО БАЖАЄТЕ ДІСТАТИ ТАКЕ ОБЕЗПЕЧЕННЯ, ЯКЕ БУЛОБ ПЕВНЕ ТА МОДЕРНЕ, А ЗА ЯКЕ ТРЕБА ПЛАТИТИ НИЗЬКУ ОПЛАТУ, ТО ОБЕЗПЕЧІСТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ СОЮЗІ.

УВАГА! КЛІВЛЕНД, ОГАЙО! УВАГА!

Подаємо до загального відома, що
СТАРАННЯМ ЗЛУЧЕНИХ БРАТСТВ І ТОВАРИСТВ МІСТА КЛІВЛЕНД
влаштовується
ЗАГАЛЬНЕ ВІЧЕ
В СПРАВІ ДОПОМОГИ РІДНИМ В КРАЮ
В НЕДІЛЮ, 8. ЛИПНЯ (JULY 8, 1945)
в годині 2-гій пополудні
В УКРАЇНСЬКІМ НАРОД. ДОМІ НА ВЕСТ 14-тій ВУЛ.

На вічу будуть промовляти Ст. Шумейко і проф. Грановський, члени делегації У. К. Комітету на міжнародню конференцію в Сан Франсиско.

Уряд Зл. Бр. і Тов.

ПОШУКУЄМО 427 ЖЕРТВОДАВЦІВ по $100

НАДЗВИЧАЙНА КАМПАНІЯ „СВОБОДИ" НА ДОПОМОГУ УКРАЇНСЬКИМ ЖЕРТВАМ ВІЙНИ

„Свобода", орган Українського Народного Союзу, свідома того, що її читачі та члени і відділи У. Н. Союзу були завжди прикладом жертвенности в кожній гуманітарній акції американських українців, закликає їх тепер до активної та жертвенної участи в проголошеній отсим надзвичайній кампанії, якої ціллю є знайти 500 жертводавців (осіб, товариств, чи відділів), з яких кожний зложив би одноразово не менше як $100 на допомогу найнещасливішим з нещасливих — українським жертвам війни.

Дальші жертви в цій надзвичайній кампанії „Свободи" на допомогу українським жертвам війни зложили:

72) Товариство ім. Богдана Хмельницького, від. 158 У. Н. Союзу, Бруклин, Н. Й.	$100.00
73) Теодор Дмитрів, Нюарк, Ню Джерзі	100.00
Разом	$ 200.00
Попередно проголошено	7,100.00
Разом	$7,300.00

ХТО НАСТУПНИЙ?

Дальші жертви — по сто долярів чи більше — просимо слати чеками чи поштовими переказами, виписаними на „Свободу", на таку адресу:

SVOBODA
P. O. Box: 346. Jersey City 3, N. J.

Масове вимордування людей

Колиб переглянути історію усіх віків, то знайшли б багато випадків, де одні люди вимордовували других цілими масами. Ось деякі з них:

Коли місто Тир не хотіло піддатися Александрові Великому 331 року перед Христом, то 2 тисячі мешканців Тиру було розпято на хрестах, а 8.000 повбивано мечами.

Коли антіохійці не хотіли віддати зброї тиранови Сирії, Демитрієви Никанорови, то антіохійські жиди напали на других мешканців і повбивали 100.000.

В 192 році римський генерал Марій полишив 200.000 убитих коло Ей.

Римське військо на приказ Мітридата, 89 року, вбивало цілий день в околицях Азії, де воно було, всіх, не виключаючи жінок і дітей.

При нищенню Єрусалиму 70 року по Христі, мало згинути 100.000 жидів.

Касій, римський генерал за панування Марка Аврелія, убив 37 тисяч мешканців Селевкі, 197 року.

На приказ Антоніна в Александрії багато тисяч людей 213 року.

Цісар Пробус вбив 700.000 мешканців Галії.

Римський цісар Грацiян посадив 80 найповажніших християн, епископів і других, на кораблі в Никомидії, пустив на море і запалив 317 року.

Цісар Теодозій казав повбивати понад 7.000 людей, яких заклика до цирку в Солуни 390 року.

Римський генерал Белісарій повбивав понад 30 тисяч мешканців Царгороду 532 року, коли ті виступали проти жорстоких міністрів, яких настановив Юстиніан.

Під ніч св. Вартоломея, 1572 року, знищено в Парижу і Франції 70.000 гугенотів, які не признавали папської власти.

Турки повбивали 1592 року в Сербії 65.000 християн.

Та це ще не всі приміри. Було їх багато більше — і то в давніх часах, тай таки в наших часах коли міліони людей винищувано голодом, во здравіє великого кавказького ішака.

Великої праці треба щоб підчислити жертви, які були поставлені на вівтарі комуністичної революції. Й може хтось за це діло колись і возьметься. Та ще й требаб зібрати всі цифри німецької недавньої роботи.

ЖЕРТВИ НА ПРАЦЮ УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ

На цілі Конгресового Комітету жертвували: Йосиф Крупка переслав $50 як постійну місячну жертву від Тов. Помочі Українським Справам в Гемтремк, Міш.; на зборах від. 375 У. Н. Союзу в Філядельфії, Па., зложили $6 такі члени: М. Дармограй $2, а О. Яремко, М. Сохинчак, Г. Козак і Т. Паращак по $1.

United Ukrainian American Relief Committee
847 N. Franklin Street
Philadelphia 23, Pa.

Громадяни Великого Ню Йорку!

НЕ ОТЯГАЙТЕСЯ З ВИКОНАННЯМ СВОГО ОБОВЯЗКУ В ТЕПЕРІШНІЙ ЧАС І ПРИЙДІТЬ НА

ГРОМАДСЬКЕ ВІЧЕ

в неділю, 1. липня, в год. 2:30 спол.
(SUNDAY, JULY 1, 1945, AT 2:30 P.M.)
в Салі Св. Юра, 217-219 Іст 6-та вулиця в Ню Йорку

Ціллю віча є обговорення біжучих народних справ, звязаних з допомогою акцією. На віче запрошено місцевих і позамісцевих промовців. Для свідомого громадянства не потрібно аж огнених слів, хіба пригадки на сповнення обовязку.

Обєднаний Комітет Українських Американських Організацій міста Ню Йорку.

„АЙК" ОБІЙМАЄ „НАЙЛІПШУ ДІВЧИНУ".—Як тільки висів ген. Айзенгавер з літака в Вашингтоні, так побачив масу людей, що прибули його повитати вже на летунськім полі. Між ними була і його дружина — пані Айзенгавер. Бачимо, як одною рукою він витає публику, а другою обіймає дружину.

НОВІТНІ ВИГАДИ В СТАРИНІ

3)

Панорами.

Форма наших нинішних панорам бита походить із кінця 18. століття, коли то гданський професор Брайзіг, а небавом по нім шотляндець Роберт Паркер в Единбурзі сотворили перші панорами битв, виходячи з тої думки, що враження образу треба підносити доданням трирозмірних елементів, отже пластично виражаючими приправами на переді, які в обманний спосіб переходять в образ. Вже старо-грецького маляра Теона із Самоса, що жив за часів македонських королів Филипа й Александра, оживляв замір піднести враження свого образа битви. Зреалізував він той свій замір в наступний спосіб: той малюнок, що представляв величавий образ битви, якого головною особою був атенський гопліт, з подібним до Ареса, сміливим зором та повною сили мужеською поставою, звичайно був закритий ослоною. Публика мусіла сідати на лавках перед закритим образом. Нараз маляр Теон дає знак, відтягають заслону, і живий трубач стоїть близько при образі, в повній воєнній зброї на відповідному місці і трубить голосно та дзвінко боєву пісню. Через це підноситься значно враження боротьби. Коли вже трубач перестав трубити, тоді знов затягали заслону. Отже тут маємо без сумніву зразок змагання, приправою пластики а навіть акустики піднести враження образа.

Тими помічними средствами акустики покористувався успішно напр. славний російський маляр Верещагін у 80-тих роках 19. століття при виставі своїх образів російсько-турецької війни з 1877/78 р. Хто тоді оглядав його дикі, снігові краєвиди Балкану, вкриті трупами жовнірів та гайворонами-стервояками, коли підчас того якийсь інструмент, похожий на органи й укритий на недоглядним місці видавав звуки повні задуми, в того на віки зістанеться враження того супроводжаючого музичного акту.

Захорона від грому.

Громозвід загально вважається винаходом Бенджеміна Френклина, а час появи того важного відкриття подається на 1752 рік. Але хто хоч троха обізнаний зі старо-египетською культурою, той буде тямити, що в Мединет-Абу вже коло 1300 р. перед Христом вершки високих щоглів, які побудував Рамзес III. на міських воротах, були позолочені для проводження грому, а про старо-грецьких та римських жерців ідуть слухи, що вони вміли таку штуку, що приманювали громи з неба до певних місць. Про Нуму Помпілія римський історик Лівій пише таке: „А щоб приманювати ті громи, посвятив він на горі Авентіні жертівник для еліцийського Юпітера". Ту штуку заманювати від богів громи (хоч первісно в тій вірі, що через те пізнається воля богів) мав виконувати сам Нума з особлившим знанням того предмету. Формулки конечні для заклинання та зачаровування уложив Нума на письмі. Коли його заступник Туль Гостілій захотів раз при обряді в честь еліцийського Юпітера вжити тих зачарованих речень і зробив у виконанню одну помилку, розгніваний бог ударив громом і спалив короля разом з його домом. При таких невдачних експериментах з приманюванням громів з неба нераз грім забивав жерців. Вони піднимали до неба дрюки оковані металем, бо завважили, що метал найбільше пригідні до грому. Та все таки ті дрюки на стільки не були дійсними громозводами, а скільки не доставали їм металевого відводу до вохкої землі, що всеж виднеться властивим фактором новітнього громозводу. Та все таки вже тут у старині видно що найменше почин.

Коли в XVI віці пан Декандаль відбував тяжку виправу в гори, покористувався штучними оцелями свойого винаходу та гадав при тім, що доконав хто зна якого нового вигаду. Тим часом уже в старині знали безперечно залізні зачепи; вони були прастарим помічним средством, коли хто спинався по Кавказі. Про той прототип наших залізних зачеп говорить Страбон ось що: „В зимі на верхи Кавказу ніяк не можна дібратися; за те в літі виходять туристи тоді, коли задля снігу та леду поприв'язують собі круглі підошви з волової шкіри й вибиті колючками. З гори знов сходять таким способом, що лягають враз із пакунками на звірячі шкіри й сунуться в низ зівсім так, як це водиться в атрапатенській Медії та на горі Мізікюсі в Арменії. Також привязують там до підошов деревляні, вицьвяховані кружки".

В останніх роках багато було бесіди про проби штучно витворювати перли, кидаючи до скоруп мушель дрібненькі тіла й змушуючи животин обтягати їх перловою матицею. Та тільки це діло велося вже на тисячі років перед тим китайцями, які в такий спосіб укривали поволокою перлової матиці маленькі фігурки Будди.

(Дальше буде).

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ПІТСБУРГ, ПА.

Здвиг на допомогу українським жертвам війни.

Тимчасовий Комітет в Пітсбурщині приготовляє величавий здвиг в Вест-Вю Парку, в дні 5. серпня, з котрого весь дохід призначений на допомогу українським жертвам війни.

До цього часу Пітсбурщина прямо нічого не робила в справі допомоги. Аж сумно! Нас не мучили нацисти по концентраційних таборах, нас бомби не шарпали; ми не гляділи на наших змарнілих дітей, примираючих з голоду. Нам добре в нашій золотій Америці; ми не зазнали біди. Невжеж через те добро наше серце так закаменіло, що ми байдужні на людську нужду?! Всі народи мають якесь державне представництво, котре занимається своїми скитальцями. Поляки мають допомогу через свій уряд з Ленд-ліз, а крім того збирають мліони серед американських поляків. От тепер заряджено однонедільну збірку по костелах цілої Америки на поміч своїм племінникам. А ми, американські українці мусимо власними силами зібрати фонди і післати як негайну поміч найнещасливішим з нещасливих.

Тому вірю, що не найдеться в Пітсбурщині ні одного з нас, котрий не причиниться своєю жертвою до так благородного діла.

Збори в цій справі відбудуться 24. червня в годині 6-тій пополудні в церковній галі, 7. вулиця С. С. Пітсбург, де виберется програмовий комітет.

Проситься громади, братства, товариства і сестрицтва прислати своїх представників. А про дальшу акцію подадуть оголошення.

Марія Мадевич.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

У справах спроваджування рідньою чи знайомими тих, що були на примусових роботах у Німеччині, чи стали невинними жертвами воєнного лихоліття і опинились через те поза межами української землі, можемо відповісти запитуючим, що тут рішають іміграційні закони і ті розпорядки, що їх видано впродовж війни. Найліпші інформації може подати така установа, до якої ділянки належить подавання порад у таких справах. До неї можна писати теж і українською мовою. Тому проситься не звертати до „Свободи" за кими інформаціями, а там, де повинніб дати точну відповідь, чи є можливість тепер таку людину спровадити і як це треба зробити. Пищіть у таких справах на таку адресу:

COMMON COUNCIL FOR AMERICAN UNITY,
222 Fourth Avenue, New York, N. Y.

Від себе можемо подати в цій справі загальні завваги:

Право пробувати спровадити когось з чужих країв до Америки прислугує формально кожному американському горожанови. Хто хоче з цього права користати і пробувати когось з рідні, чи навіть не з рідні, спровадити до Америки, має віднестися з тим до департаменту стейту з поданням, так званим "Affidavit BC". Те саме відноситься до справи спровадження до Америки когось з біженців, що перебувають у якомусь краю в Европі, в Азії, в Африці, чи в Мексико і т. п.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 19. червня 1945 року померла в 49. році життя

МАРІЯ СИДОРОВИЧ.

Покійна походила з Підгірців, повіт Золочів, Галичина. Полишила в смутку мужа Володимира і сина Мирона, який служить при нейві. Похорон відбудеться в суботу, 23. червня, з похоронного заведення JOS. J. MANGER & SON, 1200 CLINTON AVE., IRVINGTON, N. J., і церкви св. Івана Хрестителя, MORTON STREET, NEWARK, N. J. В. ІЙ П.!

ТАРЗАН, ч. 1198. Пропавший.

Вони дивилися вниз скали; одна Джейн держалася збоку, боячися того, що вона мала побачити.

„Тарзанове тіло — його там нема", простогнав один сторож.

Гітлер був переляканий. „Як так, то він утік — я мушу негайно відїхати — є невідкладні справи".

У товаристві сильних сторожів він незадовго спускався згори на летнище.